

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Хили І.Ю. «Конституційно-правові обмеження особистих прав і свобод людини: Україна та зарубіжний досвід», що подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право»

1. Актуальність теми дослідження та її зв'язок з планами наукових робіт.

Актуальність дисертаційного дослідження визначається сучасним станом конституційного розвитку країни. Чинна Конституція проголошує найвищою цінністю держави і суспільства людину, її права і свободи (ст.3). Це означає, що «всі інші суспільні цінності розташовуються по відношенню до неї на нижчому щаблі і не можуть їй суперечити». Основний Закон, як і конституції розвинених демократичних держав, визначаючи основи правового положення особистості, виходить з концепції природних і невідчужуваних прав і свобод людини.

Так, з огляду на основоположність зазначеного інституту а також гострі дискусії, які виникають навколо нього, зазначена тема дисертаційного дослідження є надзвичайно актуальною на даний час.

Дослідження виконане у рамках науково-дослідної теми кафедри конституційного права та порівняльного правознавства «Конституційно-правове будівництво на зламі епох: пошуки оптимальних моделей». Номер державної реєстрації – 0119U102624.

2. Наукові положення, розроблені особисто дисертантом та їх новизна.

Представлені в дисертації положення, концептуальні засади, структура, постановка завдань та їх вирішення, узагальнені висновки є результатом реалізації авторських ідей і самостійно виконаної наукової праці. Наукова новизна одержаних результатів полягає у тому, що дисертаційна робота є одним із перших у вітчизняній юридичній науці комплексним монографічним дослідженням конституційно-правових засад обмеження прав та свобод осіб, в якому визначено, що такими конституційними засадами можуть бути: визнання людини, її прав і свобод найвищою цінністю і повагу до гідності особистості;

відповідність обмежень конституційно закріпленим цілям; пропорційність обмежень конституційним цілям, що включає в себе зміст обмеження в інтересах національної безпеки та захисту конституційного ладу, захист прав і свобод людини, її життя і здоров'я від різноманітних посягань. У роботі обґрунтовано низку концептуальних положень, узагальнень та висновків, які відповідають критеріям наукової новизни, зокрема:

вперше:

- позначена проблема специфіки конституційного регулювання обмежень особистих прав і свобод в умовах особливих державно-правових режимів (надзвичайного і військового положень). У зв'язку з цим проаналізовані конституційні акти зарубіжних країн та виявлено моделі регулювання обмежень прав і свобод в подібних ситуаціях;

- здійснено аналіз міжнародно-правових актів в частині, що стосується обмежень прав і свобод особистості в період надзвичайного та іншого особливого стану.

удосконалено:

- питання гарантій прав і свобод особистості від неконституційних обмежень.

набули подальшого розвитку:

- питання більш широкого використання експертизи правових актів.

3. Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, які захищаються. Усі наукові результати достовірні та достатньо обґрунтовані, що підтверджується наступними положеннями:

- основні положення та висновки дисертації були оприлюднені на міжнародних наукових та науково-практичних конференціях;

- основні положення дисертації викладені у трьох наукових статтях, опублікованих у фахових виданнях, у тому числі в одному зарубіжному науковому виданні, серед яких, «Науковий вісник публічного і приватного прав», «Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право»», «Visegrad Journal on Human Rights».

4. Наукове та практичне значення дисертаційної роботи. Результати дисертаційного дослідження можуть бути використані у:

- *науковій роботі* – в подальшій науковій розробці проблем конституційного регулювання обмежень прав і свобод, в правотворчій і правозастосовній діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування.

- *навчальному процесі* – під час підготовки навчально-методичних комплексів, робочих програм, підручників та посібників (чи їх окремих розділів) із конституційного права, порівняльного правознавства, а також під час викладання навчальних дисциплін: «Конституційне право України», «Конституційно-процесуальне право», «Конституційне право зарубіжних країн», «Актуальні питання прав людини» тощо.

5. Використання результатів роботи. Основні положення, узагальнення та висновки дисертаційного дослідження автором апробовані на засіданнях кафедри конституційного права та порівняльного правознавства ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Основні положення та висновки дисертації були оприлюднені на міжнародних науково-практичних конференціях, зокрема: на Міжнародній науково-практичній конференції «Закарпатські правові читання» (11-13 квітня 2019 року, м. Ужгород); Міжнародній науково-практичній конференції «Конституційно-правове будівництво на зламі епох: пошуки оптимальних моделей» (3-4 травня 2019 року, Ужгород); Всеукраїнській науково-практичній конференції «Державотворчі процеси в Україні: реалії сьогодення» (24 квітня 2020 року, м. Луцьк).

6. Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертація написана з правильним вживанням юридичної та спеціальної термінології. Стиль викладення в дисертації матеріалів дослідження, наукових положень, висновків і рекомендацій забезпечують легкість і доступність їх сприйняття.

7. Відповідність діючим вимогам щодо оформлення дисертації. Дисертація Хили І.Ю. на тему: «Конституційно-правові обмеження особистих прав і свобод людини: Україна та зарубіжний досвід» є завершеним і

самостійним науковим дослідженням, результати якого мають цінність і наукове значення для подальших досліджень у сфері обмеження прав та свобод осіб.

8. Відповідність змісту дисертації спеціальності, з якої вона подається до захисту. Дисертаційна робота Хили І.Ю. «Конституційно-правові обмеження особистих прав і свобод людини: Україна та зарубіжний досвід» відповідає паспорту спеціальності 081 «Право». Це забезпечується предметною областю дослідження та основними методами дослідження.

9. Зауваження та рекомендації:

- ґрунтовнішого розкриття потребувала практика європейських держав з питань обмеження конституційних прав та свобод осіб, а також нормативна регламентація даних процесів;

- більше уваги слід було приділити практичним питанням з обмеження конституційних прав та свобод у світлі вітчизняної судової практики.

Відзначимо, що здобувачем було враховано значну кількість основних рекомендацій, наданих рецензентами у процесі попередніх обговорень роботи. Зазначені зауваження та побажання не впливають на загальну позитивну оцінку роботи та не зменшують її наукової новизни і практичної цінності, тому не є перешкодою для її представлення в спеціалізовану вчену раду для офіційного захисту.

10. Відповідність дисертації вимогам, передбаченим «Порядком проведення експерименту із присудження ступеня доктора філософії». Дисертаційна робота Хили Івана Юрійовича на тему: «Конституційно-правові обмеження особистих прав і свобод людини: Україна та зарубіжний досвід» повністю відповідає вимогам пунктів 9-15 «Порядку проведення експерименту із присудження ступеня доктора філософії» Постанови Кабінету Міністрів України №167 від 06.03.2019 р.

11. Кількість наукових публікацій, повнота опублікування результатів дисертації та особистий внесок здобувача до всіх наукових публікацій, опублікованих співавторами та зарахованих за темою дисертації. Основні положення дисертації викладені у 3 наукових статтях, опублікованих у фахових виданнях, у тому числі в одному зарубіжному

науковому виданні, а також у 3 тезах доповідей на науково-практичних конференціях.

12. Результати перевірки роботи на академічний плагіат. У ході перевірки дисертації запозичень матеріалу без посилання на відповідне джерело не виявлено. Перевірка проводилася сертифікованою програмою Unicheck.

Результати дисертації апробовано на засіданні фахового семінару №1 від 29.06.2021 р. За результатами засідання фахового семінару ухвалено затвердити позитивний висновок рецензентів щодо рекомендації захисту в спеціалізованій вченій раді дисертаційної роботи Хили Івана Юрійовича на тему: «Конституційно-правові обмеження особистих прав і свобод людини: Україна та зарубіжний досвід», на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Дисертаційна робота **рекомендована до захисту** у спеціалізованій Вченій Раді за спеціальністю 081 «Право».

Рецензент:

професор кафедри цивільного права та процесу
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»,
доктор юридичних наук, професор

В.В. Заборовський

Рецензент:

доцент кафедри конституційного
права та порівняльного правознавства ДВНЗ
«Ужгородський національний університет»,
доктор юридичних наук, доцент

О.О. Піфко